

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно
Сарајево“ Источно Ново Сарајево
за период 01.01-31.12.2021. године**

Број: РВ074-22

Бања Лука, 22.11.2022. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	5
	Извјештај о ревизији усклађености.....	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	13
	6. Финансијски извјештаји	13
	6.1. Биланс успјеха	14
	6.1.1. Приходи.....	14
	6.1.2. Расходи	15
	6.1.3. Финансијски резултат.....	17
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Актива	17
	6.2.2. Пасива.....	21
	6.2.3. Обавезе.....	22
	6.2.4. Ванбилансна евиденција	25
	6.3. Биланс новчаних токова	25
	6.4. Временска неограниченост пословања	25
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.	25
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	26

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31. децембар 2021. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево, истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2021. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није проведен у складу Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер није пописана имовина која није у власништву Дома здравља, а коју исти користи, а Извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, те преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, што није у складу са чланом 4. став (1) тачка (1. и 2.) и чланом 20. став (1) тачка (1. и 3.) истог правилника.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја:

Грађевински објекти су прецијењени, а улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми потцијењена у износу од 225.396 КМ, јер улагања у објекте у власништву општине (туђе некретнине) нису класификована у складу са чланом 4. став (11) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Постројења и опрема су прецијењени у износу од 65.302 КМ, док је потцијењен губитак текуће године у износу од 1.467 КМ и губитак ранијих година у износу од 63.835 КМ, јер је вриједност опреме која је отписана пренесена на опрему ван функције, што није у складу са чланом 45. став (2) Правилника о контном оквиру,

садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и одредбама параграфa 67. MPC 16 – Некретнине постројења и опрема.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја:

Залихе материјала за израду учинака у складишту су потцијењене, док су трошкови материјала за израду учинака прецијењени у износу од 62.944 KM, јер неутрошене залихе лијекова и осталог медицинског материјала на дан 31.12.2021. године нису исказане, што није у складу са чланом 8. став (12) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и са захтјевима MPC 2 – Залихе.

Потраживања од запослених и остали приходи по другим основама су потцијењени у износу од 1.741 KM, јер на дан биланса нису евидентирана потраживања дефинисана Споразумом о измирењу дуга закљученим са запосленим радником, што није у складу са чланом 16. став (1. и 4.) и чланом 53. став (1. и 8.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. извјештаја:

Остале дугорочне обавезе су прецијењене, док су остале краткорочне финансијске обавезе потцијењене у износу од 916.867 KM, јер на дан биланса није вршен пренос доспјелих дугорочних обавеза на краткорочне обавезе, што није у складу са чланом 29. став (14) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за сталност пословања, што није у складу са захтјевима параграфa 25. и 26. MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја. Такође, Напомене уз финансијске извјештаје не садрже основне информације о Дому здравља, те потпуна образложења и потребне додатне информације исказаних позиција у финансијским извјештајима, што није у складу са захтјевима MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја и MPC 10 – Догађаји послје извјештајног периода.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 5. извјештаја:

Основни оквир за сачињавање Финансијског плана Дома здравља представља Уговор закључен на годишњем нивоу, између Фонда здравственог осигурања Републике Српске и Дома здравља, којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и других здравствених услуга. Планирана уговорена вриједност здравствених услуга која се признаје Дому здравља, значајно је мања од вриједности услуга које пружа Дом здравља, а Финансијски план базиран на наведеним моделима планирања, обрачуна и одобравања средстава не представља усаглашен оквир за остварење планираних циљева. Наведена чињеница у највећој мјери генерише остварене и исказане расходе те резултат текућег периода.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су, по нашем професионалном мишљењу, она питања која су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2021. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској

неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 22.11.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево за 2021. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево за 2021. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Уговори о дјелу закључени су са десет извршилаца за послове који представљају редовну, односно основну дјелатност Дома здравља „Источно Сарајево“, што није у складу са чланом 205. Закона о раду, а са једним извршиоцем је закључен уговор о привременим и повременим пословима, за послове превоза дијализних пацијената, на период дужи од 90 дана у календарској години, што није у складу са чланом 204. истог закона.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Набавке лијекова и осталог материјала у износу од 273.282 КМ извршене су без проведених поступака јавних набавки, а набавка кухињских елемената није планирана, нити је за исту донесена посебна одлука о покретању поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 6. и 17. Закона о јавним набавкама. Такође, Дом здравља „Источно Сарајево“ није на својој интернет страници објавио основне елементе уговора за проведене поступке јавних набавки, што није у складу са чланом 75. став (2) поменутог закона.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Финансијски план за 2021. годину није достављен Управном одбору на усвајање и за исти не постоји сагласност оснивача, општина Источна Илиџа и Источно Ново Сарајево, а Програм рада Дом здравља „Источно Сарајево“ за 2021. годину није сачињен и достављен на усвајање Управном одбору, што није у складу са чланом 17. тачка 4) и чланом 19. став (1) тачка 1) Закона о систему јавних служби, као и са чланом 25. став (1) алинеја 5. Статута Дома здравља.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима.

Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево.

Бања Лука, 22.11.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) нематеријална средства признају у складу са параграфом 18. МРС 38 – Нематеријална имовина,
- 3) улагања на туђим некретнинама класификују у складу са чланом 4. став (6) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,
- 4) признавање набавне вриједности опреме врши у складу са чланом 4. став (1. и 4.), а отпис опреме евидентира у складу са чланом 49. став (2), Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године, као и са одредбама параграфа 7, 15, 16, 17. и 67. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема,
- 5) успостави материјална евиденција лијекова и осталог медицинског материјала, те да се трошкови истих евидентирају у складу са чланом 8. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,
- 6) потраживања од запослених и остали приходи по другим основама евидентирају у складу са чланом 20. став (1. и 4.) и чланом 57. став (1. и 10.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,
- 7) дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијевају у наредној години на дан биланса преноси на краткорочне финансијске обавезе у складу са чланом 33. став (13) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,
- 8) позиције ванбилансне активе и пасиве исказују у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,
- 9) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације дефинисане захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, као и захтјевима других МРС.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) уговори о привременим и повременим пословима закључују за послове који нису дужи од 90 дана у календарској години, у складу са чланом 204. Закона

- о раду, а уговори о дјелу за послове ван дјелатности послодавца, у складу са чланом 205. истог закона,
- 2) јавне набавке проводе у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама и објављују основни елементи уговора за све проведене поступке јавних набавки у складу са чланом 75. став (2) истог закона,
  - 3) донесе Правилник о поступку директног споразума у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама,
  - 4) приједлог Програма рада и финансијског плана установе доставља Управном одбору на усвајање, како је прописано чланом 17. и 19. Закона о систему јавних служби,
  - 5) донесу интерна акта којима ће се дефинисати употреба и коришћење службених возила, нормативи потрошње горива по возилима, као и права употребе и ограничења трошкова телефона,
  - 6) исноси основног капитала уписаног у судском регистру и основног капитала исказаног у пословним евиденцијама Дома здравља међусобно ускладе.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о систему јавних служби,
- Закон о здравственој заштити,
- Закон о раду,
- Закон о јавним предузећима,
- Закон о привредним друштвима,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида,
- Закон о унутрашњем платном промету,
- Закон о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској,
- Посебни колективни уговор за запослене у области здравства у Републици Српској,
- Правилник о условима и начину обавјештавања, обрачунавању и уплати доприноса,
- Правилник о основама стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања,
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2021. години,
- Правилник о заштити права осигураних лица,
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске,
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- Уредба о условима и плаћању готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа Дом здравља „Источно Сарајево“ Источно Ново Сарајево (у даљем тексту: Дом здравља) је здравствена установа која обавља примарну здравствену заштиту по моделу породичне медицине на подручју општина Источно Ново Сарајево и Источна Илиџа. Дом здравља је основан Одлуком о оснивању од 27.07.1996. године.

Обављање дјелатности, оснивање, организација и рад јавне службе и друга значајна питања везано за рад Дома здравља су регулисана Законом о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број 68/07, 109/12 и 44/16) и Законом о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 106/09, 44/15 и 57/22).

Према Закону о систему јавних служби органи Дома здравља су управни одбор и директор. Статутом Дома здравља дефинисане су њихове надлежности, одговорности и дјелокруг рада.

У складу са чланом 10. Статута, Дом здравља обавља дјелатност опште медицинске праксе, специјалистичке медицинске праксе, стоматолошке праксе и остале дјелатности здравствене заштите.

Рад Дома здравља организован је кроз 15 тимова породичне медицине, од чега десет тимова у централном објекту Дома здравља, а пет тимова у амбулантама породичне медицине у насељима Војковићи (два тима), Младице, Тилава и Миљевићи.

Због испуњености прописаних стандарда сигурности у процесу пружања здравствене заштите који су задати од стране Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите, Дом здравља је од стране Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске добио рјешење о сертификацији дана 19.09.2014. године.

Средства за финансирање Дома здравља у 2021. години обезбјеђена су од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске, корисника здравствене заштите, буџета оснивача, донација и из других извора.

Финансијско пословање Дома здравља се обавља преко властитих пословних рачуна отворених код банака.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Дома здравља је утврђена дјелатност, надлежност и управљање, док је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, утврђена унутрашња организација и систематизација радних мјеста и друга питања значајна за рад Дома здравља.

Прибављена је сагласност оснивача на Статут Дома здравља од 29.11.2019. године, у складу са чланом 19. Закона о систему јавних служби, као и мишљење Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске у складу са чланом 74. став (2) Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 106/09 и 44/15).

Организациона структура Дома здравља је уређена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста од 12.12.2019. године, као и Правилником о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста од 08.12.2020. године за које је прибављена сагласност оснивача.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста послови из дјелокруга Дома здравља обављају се у оквиру медицинских и немедицинских служби.

За обављање послова из дјелокруга Дома здравља правилником су систематизована 63 радна мјеста са 158 извршилаца. На дан 31.12.2021. године у Дому здравља је ангажовано 129 извршилаца, од чега 109 на неодређено вријеме и 20 извршилаца на одређено вријеме.

Уговори о дјелу закључени су са десет извршилаца за послове који представљају редовну, односно основну дјелатност Дома здравља, што није у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске, број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21), а са једним извршиоцем је закључен уговор о привременим и повременим пословима, за послове превоза дијализних пацијената, на период дужи од 90 дана у календарској години, што није у складу са чланом 204. истог закона.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Дома здравља од 12.07.2021. године није обезбијеђена задовољавајућа основа за функционисање система интерних контрола, истим нису дефинисане рачуноводствене политике за одмјеравање, признавање и објелодањивање позиција сталних средстава, текућих средстава (залиха материјала, ауто гума, ситног инвентара и алата), прихода и расхода, капитала и обавеза.

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није уведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21), јер није пописана имовина која није у власништву Дома здравља, а коју исти користи (туђи објекти и опрема дати на кориштење, као и хартије од вриједности ван промета – мјенице дате као средство обезбјеђења репрограмираних пореских обавеза), што није у складу са чланом 4. став (1) тачка (1. и 2.) Правилника, а Извјештај о попису не садржи упореди преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, те преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, што није у складу са чланом 20. став (1) тачке (3. и 4.) Правилника.

Извјештај о пословању Дома здравља за 2021. годину је усвојен од стране Управног одбора, као и од стране оснивача Скупштине општине Источна Илиџа, док је од стране Скупштине општине Источно Ново Сарајево разматран али није усвојен.

Сходно горе наведеном, као и у већини тачака овог извјештаја успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **уговори о привременим и повременим пословима закључују за послове који нису дужи од 90 дана у календарској години, у складу са чланом 204. Закона о раду, а уговори о дјелу за послове ван дјелатности послодавца, у складу са чланом 205. истог закона,**
- **поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утерђивање и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Дом здравља за 2021. годину није донио План јавних набавки. У току године донесене су четири посебне одлуке о покретању поступка јавне набавке укупне вриједности 61.500 КМ без ПДВ-а, које се односе на набавку путничког аутомобила (16.600 КМ), услуга одржавања пословних просторија (3.700 КМ), услуга осигурања запослених (1.200 КМ) и набавку горива за моторна возила (40.000 КМ).

Према Извјештају о извршеним јавним набавкама у току године проведена су три поступка јавне набавке путем директног споразума у износу од 7.300 КМ без ПДВ-а, а која се односе на набавку услуга одржавања пословних просторија (3.600 КМ), услуга осигурања запослених (1.200 КМ) и набавка, уградња и испорука кухињских елемената (2.500 КМ). Набавке по посебним одлукама, путничког аутомобила (16.600 КМ) и горива за моторна возила (40.000 КМ) нису проведене.

Ревизијским испитивањима су обухваћени сви проведени поступци јавних набавки, у оквиру којих су утврђене следеће неправилности:

- набавка, уградња и испорука кухињских елемената није планирана, нити је за исту донесена посебна одлука о покретању поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 17. Закон о јавним набавкама,
- Дом здравља на својој интернет страници није објавио основне елементе уговора за проведене поступке јавних набавки, што није у складу са чланом 75. став (2) Закона.

Такође, ревизијским испитивањем имовине и расхода утврђено је да су набавке у вриједности од 273.282 КМ, које се односе на набавку лијекова и медицинског материјала (200.002 КМ), горива (35.204 КМ), опреме (10.181 КМ), услуга фиксне и мобилне телефоније (12.380 КМ), интернета (5.165 КМ), услуга за текуће одржавање средстава (10.350 КМ), извршене без провођења процедура јавних набавки, што није у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама.

Дом здравља није донио Правилник о поступку директног споразума, што није у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске“, број 38/14).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **јавне набавке проводе у складу са чланом 6., 17., и 18. Закона о јавним набавкама и објављују основни елементи уговора за све проведене поступке јавних набавки у складу са чланом 75. став (2) истог закона,**
- **донесе Правилник о поступку директног споразума у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама.**

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Предложени Финансијски план Дома здравља за 2021. годину није достављен на усвајање Управном одбору, нити је тражена сагласност на исти од оснивача, општина Источна Илиџа и Источно Ново Сарајево, а приједлог Програма рада Дома здравља за 2021. годину није сачињен, што није у складу са чланом 17. тачка 4) и чланом 19. став (1) тачка 1) Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број 68/07, 109/12 и 44/16), као и са чланом 25. став (1) алинеја 5. Статута Дома здравља.

Према приједлогу Финансијског плана предвиђени су приходи у износу од 3.513.600 КМ и исти се односе на приходе од пружања услуга и финансирању примарног нивоа здравствене заштите по основу Уговора који је закључен са Фондом здравственог осигурања Републике Српске у износу од 2.930.000 КМ, од превоза санитетским возилом и превоза на хемодијализу 66.000 КМ, партиципације 156.000 КМ, услуга неосигураним лицима 6.600 КМ, услуга – купци из Републике Српске 165.000 КМ, општине оснивача 15.000 КМ, донација 100.000 КМ и остали приходи 75.000 КМ.

Према предложеном Финансијском плану трошкови су планирани у износу од 3.509.400 КМ, а распоређени су на трошкове по основу бруто зарада и бруто накнада зарада и осталих личних расхода у износу од 2.832.700 КМ и остале трошкове у износу од 491.000 КМ (трошкови медицинског и канцеларијског материјала, горива и енергије и трошкови осталог материјала), док се у износу од 185.700 КМ распоређени на трошкове производних услуга и остале трошкове (транспортних услуга, одржавања, комуналних и непоменутих услуга, непроизводних услуга, репрезентације, премија осигурања, платног промета и осталих нематеријалних трошкова).

Основни оквир за сачињавање Финансијског плана Дома здравља представља Уговор закључен на годишњем нивоу, између Фонда здравственог осигурања Републике Српске и Дома здравља, којим су регулисана међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите и других здравствених услуга. Планирана уговорена вриједност здравствених услуга која се признаје Дому здравља, значајно је мања од вриједности услуга које пружа Дом здравља, а Финансијски план базиран на наведеним моделима планирања, обрачуна и одобравања средстава не представља усаглашен оквир за остварење планираних циљева. Наведена чињеница у највећој мјери генерише остварене и исказане расходе те резултат текућег периода.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се приједлог Програма рада и финансијског плана доставља Управном одбору на усвајање, како је прописано чланом 17. и 19. Закона о систему јавних служби.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Дома здравља припремљени су и презентовани у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 63/16).

6.1. Биланс успјеха

Укупни приходи за 2021. годину исказани су у износу од 3.619.925 КМ, што је за 3% више у односу на предложени Финансијски план, док су укупни расходи исказани у износу од 3.782.271 КМ, што је за 8% више у односу на предложени Финансијски план.

6.1.1. Приходи

Укупни приходи за 2021. годину су исказани у износу од 3.619.925 КМ и односе се на пословне приходе, остале приходе и приходе по основу исправке грешака из претходног периода. У односу на планиране приходе већи су за 106.325 КМ.

Пословни приходи су исказани у износу од 3.617.058 КМ, а односе се на приходе од продаје учинака на домаћем тржишту и остале пословне приходе.

Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту су исказани у износу од 3.361.081 КМ по основу пружених услуга примарног нивоа здравствене заштите коју финансира Фонд здравственог осигурања Републике Српске (3.015.437 КМ), партиципације (171.729 КМ), пружених услуга неосигураним лицима (11.867 КМ), превоза пацијената на хемодијализу (30.713 КМ), издавања медицинске документације (160 КМ), осталих услуга примарне здравствене заштите (106.387 КМ), комерцијалне наплате извршених услуга (24.338 КМ) и извршених услуга купцима из Федерације БиХ (450 КМ).

У складу са Правилником о основама за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2021. години („Службени гласник Републике Српске“, број 106/20), Дом здравља је 09.03.2021. године закључио са Фондом здравственог осигурања Републике Српске Уговор о пружању и финансирању услуга примарног нивоа здравствене заштите у 2021. години, а 01.09.2021. године Анекс I Уговора, којим су уговорена средства за примарну здравствену заштиту у износу од 2.811.638 КМ, за услуге из области педијатрије 228.479 КМ, гинекологије 101.132 КМ и санитетски превоз осигураних лица од 37.000 КМ.

Приходи по основу пружања услуга примарне здравствене заштите су фактурисани у износу од 2.837.171 КМ, услуге ван уговора 15.928 КМ и пружене услуге личним ИНО осигураницима 1.445 КМ. У складу са обрачуном са Фондом здравственог осигурања Републике Српске на дан 31.12.2021. године приходи су умањени за ефекте услуга које су урадили друге здравствене установе у износу од 47.601 КМ, рефундација за услуге радиологије и ампулираних лијекова од 167 КМ, ефекте обрачуна прекорачења издатих лијекова на рецепт 129.490 КМ и ефекте прекорачења издатих лијекова – гинекологија 7.470 КМ, тако да од укупно фактурисаних прихода уз умањење прихода по основу ефекта обрачуна Дому здравља припадају приходи у износу од 2.669.816 КМ.

Фактурисана вриједност извршених услуга, које Дом здравља пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите, своди се на изведену вриједност (према одредбама уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2021. години потписаног између Дома здравља и Фонда здравственог осигурања Републике Српске) и на усаглашавања која су резултат обрачуна које Фонд здравственог осигурања доставља Дому здравља шестомјесечно, односно годишње.

Остали пословни приходи су исказани у износу од 255.977 КМ и односе се на приходе од дотација и подстицаја (103.403 КМ), донација (147.875 КМ) и остале пословне приходе (4.699 КМ).

Приходи од дотација се односе на приходе по основу рефундација боловања и породилског одсуства (63.745 КМ), приходе од општине Источно Ново Сарајево по основу Одлука о додјели финансијских средстава за запослење једне медицинске сестре и једног администратора за унос података (30.000 КМ) и приходе дозначене од стране Компензационог фонда Републике Српске за запошљавање љекара са бироа (8.501 КМ) и ангажовања волонтера (1.157 КМ).

Приходи по донација највећим дијелом односе се на донације заштитне медицинске опреме (107.520 КМ) и лијекова (10.825 КМ), док се остали пословни приходи највећим дијелом односе на приходе по основу провођења превентивног програма у локалним заједницама "Сарадња центра за ментално здравље и служби породичне медицине са циљем благовременог откривања депресије код одраслог становништва" (4.000 КМ).

Остали приходи су исказани у износу од 2.333 КМ и односе се на добитке по основу продаје нематеријалних средстава, некретнина постројења и опреме, односно продаје расходованог санитетског возила Citroen Jumper AX.

6.1.2. Расходи

Укупни расходи за 2021. годину су исказани у износу од 3.782.271 КМ. Односе се на пословне расходе, финансијске расходе и остале расходе. У односу на планиране расходе виши су за 272.871 КМ.

Пословни расходи су исказани у износу од 3.763.571 КМ. Односе се на трошкове материјала, зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, производних услуга, амортизације и резервисања, нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Трошкови материјала су исказани у износу од 514.101 КМ. Односе се на трошкове материјала за израду учинака (343.095 КМ), режијског материјала (47.814 КМ) и трошкове горива и енергије (123.192 КМ).

Трошкови материјала за израду учинака односе се на трошкове медицинског материјала (лабораторијског, РТГ материјала, стоматолошког, санитетског и медицинског потрошног материјала).

Трошкови режијског материјала односе се на трошкове канцеларијског материјала, ауто-гума, ситног алата и инвентара и материјала за текуће одржавање.

Трошкови горива и енергије односе се на трошкове горива за моторна возила, топлотне и електричне енергије. Трошкови употребе и коришћења моторних возила, као и нормативи потрошње горива по возилима у Дому здравља нису регулисани интерним актима.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода су исказани у износу од 3.030.317 КМ. Односе се на трошкове бруто зарада и бруто накнада зарада и осталих личних расхода.

Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада су исказани у износу од 2.943.104 КМ, а највећим дијелом односе се на бруто зараде и накнаде зарада запослених за период јануар-децембар 2021. године (2.914.869 КМ) и трошкове бруто накнада члановима управног одбора (25.809 КМ).

Лична примања запослених у Дому здравља дефинисана су Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18, 105/19 и 49/21), Посебним колективним уговором за запослене у области здравства ("Службени гласник

Републике Српске", број 72/16, 111/16 и 19/19) и Одлуком о утврђивању цијене рада ("Службени гласник Републике Српске", број 83/19).

Трошкови бруто накнада у износу од 25.809 КМ, се односе на трошкове бруто накнада члановима управног одбора. Накнаде члановима управног одбора обрачунате су у складу са Одлуком о висини накнаде члановима Управног одбора Дома здравља од 16.02.2021. године у висини од 300 КМ мјесечно за предсједника и 250 КМ мјесечно за члана Управног одбора.

Остали лични расходи су исказани у висини од 87.213 КМ, а односе се на трошкове отпремнина, накнада и помоћи, трошкове запослених на службеном путу и трошкове бруто осталих личних расхода.

Трошкови отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду су исказани у износу од 41.791 КМ, а односе се на отпремнине за одлазак у пензију (21.376 КМ), јубиларне награде (2.423 КМ), новчане помоћи приликом смрти члана уже породице (14.336 КМ) и новчане помоћи у случају рођења дјетета (3.656 КМ).

Трошкови осталих бруто личних расхода су исказани у висини од 45.422 КМ, а односе се на трошкове запослених на службеном путу (1.018 КМ) и трошкове бруто осталих личних расхода, који се односе на накнаде трошкова превоза на посао и са посла (44.404 КМ).

Трошкови производних услуга су исказани у износу од 63.315 КМ. Односе се на трошкове транспортних услуга (19.635 КМ), услуга одржавања (10.351 КМ), закупа (14.332 КМ) и осталих услуга (18.997 КМ).

Трошкови транспортних услуга односе се на трошкове превоза, ПТТ услуга и интернета и бежичног преноса података. Трошкови услуга одржавања односе се на трошкове одржавања сталних средстава. Трошкови употребе и коришћења телефона у Дому здравља нису регулисани интерним актом.

Трошкови закупа опреме односе се на трошкове закупа моторног возила за потребе кућних посјета, превоза лијекова и санитетског материјала и превоза дијализних покретних пацијената.

Трошкови осталих услуга највећим дијелом се односе на трошкове комуналних услуга (11.617 КМ) и осталих производних услуга (6.816 КМ).

Трошкови амортизације су исказани у износу од 39.971 КМ и обрачунати су линераном методом на основу процијењеног вијека трајања сталних средстава.

Нематеријални трошкови су исказани у износу од 107.023 КМ. Односе се на трошкове непроизводних услуга (98.336 КМ), репрезентације (298 КМ), премија осигурања (1.521 КМ), платног промета (3.886 КМ) и остале нематеријалне трошкове (2.982 КМ). Трошкови непроизводних услуга у износу од 52.085 се односе на трошкове уговора о дјелу.

Трошкови пореза и доприноса су исказани у износу од 8.844 КМ, од чега трошкови пореза у износу од 3.009 КМ и трошкови доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида у износу од 5.835 КМ.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбједи да се донесу интерна акта којима ће се дефинисати употреба и коришћење службених возила, нормативи потрошње горива по возилима, као и права употребе и ограничења трошкова телефона.

Финансијски расходи су исказани у износу од 18.625 КМ, а највећим дијелом се односе на расходе камата по зајму Фонда здравственог осигурања Републике

Српске (10.446 КМ), затезних камата за неблаговремено плаћање обавеза према предузећу „Топлане-ИНС“ а.д. Источно Ново Сарајево у складу са потписаним Споразумом о вансудском поравнању (7.536 КМ) и камата по основу рјешења о принудној наплати од стране Пореске управе Републике Српске (554 КМ).

Остали расходи су исказани у износу од 75 КМ, а односе се на неотписану вриједност имовине по основу расходања.

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2021. године укупни приходи су исказани у износу од 3.619.925 КМ, укупни расходи у износу од 3.782.271 КМ и нето губитак у обрачунском периоду у износу од 162.346 КМ. По налазу ревизије, нето губитак у обрачунском периоду, због неисказивања осталих пословних прихода и потцијењених залиха материјала више је исказан за износ од 64.685 КМ (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

У обрасцу Биланс стања Дома здравља на дан 31.12.2021. године исказана је уравнотежена вриједност укупне активе и пасиве у износу од 2.595.322 КМ.

6.2.1. Актива

Укупна актива исказана је у износу од 3.596.250 КМ бруто вриједности, исправке вриједности од 1.008.928 КМ и нето вриједности од 2.595.322 КМ. Нето вриједност активе односи се на стална средства, текућа средства и губитак изнад висине капитала.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у износу од 1.284.024 КМ бруто вриједности, исправке вриједности од 975.168 КМ и нето вриједности од 308.856 КМ, а чине их нематеријална средства, некретнине, постројења и опрема и биолошка средства.

Нематеријална средства су исказана у износу 1.757 КМ бруто вриједности и исправке вриједности и у укупном износу односе се на остала нематеријална средства, тј. инсталиране алармне уређаје у објекте Амбуланти породичне медицине „Лукавица I“ и „Лукавица III“. Признавање наведене имовине у оквиру позиције наматеријалних средстава, пошто се ради о имовини која има своју физичку суштину, није испунило услове признавања у складу са параграфом 18. МРС 38 – Нематеријална имовина, јер у складу са наведеним параграфом призната ставка не задовољава дефиницију нематеријалне имовине, као и са чланом 4. став (8) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15).

Некретнине, постројења и опрема су исказане у износу 1.279.608 КМ бруто вриједности, 973.411 КМ исправке вриједности и 306.197 КМ нето вриједности, а чине их грађевински објекти и постројења и опрема.

Грађевински објекти су исказани у износу 239.689 КМ бруто вриједности, 14.293 КМ исправке вриједности и 225.396 КМ нето вриједности. Наведени објекти су у власништву општине Источно Ново Сарајево и исти су Одлуком о преносу права на трајно коришћење од 11.03.2007. године пренесени на трајно коришћење Дому здравља за потребе обављања регистроване дјелатности. У току 2021. године није било улагања у грађевинске објекте које користи Дом здравља. У ранијем периоду извршено је улагање у наведене објекте од стране Дома здравља у укупном износу

од 239.689 КМ бруто вриједности. Наведена улагања од стране Дома здравља у објекте у власништву општине нису адекватно класификована, јер се ради о улагањима на туђим некретнинама, што није у складу са чланом 4. став (11) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, чиме је позиција грађевинских објеката прецијењена, док је билансна позиција улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми потцијењена у износу од 225.396 КМ.

Постројења и опрема су исказани у износу 1.039.919 КМ бруто вриједности, 959.118 КМ исправке вриједности и 80.801 КМ нето вриједности, а која се односи на вриједност опреме, опреме ван функције и алата и инвентара.

Вриједност опреме у току 2021. године повећана је у износу од 22.503 КМ, од чега је набављена опрема од стране Дома здравља исказана у износу од 12.131 КМ, док је донирана опрема исказана у износу од 10.372 КМ. Код набавке кухиње за потребе Дома здравља приликом признавања средства у набавну вриједност нису укључени сви директни трошкови набавке, а који се односе на услуге превоза и монтаже кухиње у износу од 550 КМ, чиме је наведено средство потцијењено, а прецијењени су трошкови транспортних услуга у износу од 50 КМ и трошкови осталих услуга у износу од 500 КМ, што није у складу са чланом 4. став (8) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и са одредбама параграфа 15, 16. и 17. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.

Одлуком Владе Републике Српске од 16.12.2021. године о преносу права власништва над новим санитарским возилом марке „Peugeot Boxer FG Confort“, са пратећом медицинском опремом, набавне вриједности у износу од 91.279 КМ без ПДВ-а, набављеног у оквиру Хитног пројекта Цовид-19, извршен је пренос власништва са Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске на Дом здравља. Пренос власништва над санитарским возилом извршено је без накнаде. Регистрација санитарског возила од стране Дома здравља извршена је 29.12.2021. године, а преузимање возила 04.01.2022. године. Санитарско возило пренесено без накнаде од стране Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске на дан биланса није било предмет евидентирања у пословним евиденцијама Дома здравља. Евидентирање санитарског возила у пословним евиденцијама Дома здравља извршено је 01.01.2022. године.

Вриједност опреме смањена је због расходања неисправне и неупотребљиве опреме на приједлог пописне комисије и Одлуке директора Дома здравља од 21.02.2022. године о расходу, књижењу разлика утврђених пописом на дан 31.12.2021. године, бруто вриједности у износу од 31.103 КМ, исправке вриједности од 29.635 КМ и нето вриједности од 1.467 КМ. Евидентирање отписа опреме извршено је на начин да је извршен пренос отписане опреме са позиције постројења и опреме на позицију опреме ван функције, чиме је опрема ван функције прецијењена у износу од 65.302 КМ, док је потцијењен губитак текуће године у износу од 1.467 КМ и губитак ранијих година у износу од 63.835 КМ, што није у складу са чланом 45. став (2) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и одредбама параграфа 67. МРС 16 – Некретнине постројења и опрема.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **нематеријална средства признају у складу са параграфом 18. МРС 38 – Нематеријална имовина,**

- **улагања на туђим некретнинама класификују у складу са чланом 4. став (6) Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,**
- **признавање набавне вриједности опреме врши у складу са чланом 4. став (1. и 4.), а отпис опреме евидентира у складу са чланом 49. став (2), Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године, као и са одредбама параграфа 7, 15, 16, 17 и 71. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.**

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су исказана у износу од 119.030 КМ нето вриједности, а чине их залихе материјала, дати аванси, краткорочна потраживања и готовински еквиваленти и готовина.

Залихе материјала – на дан биланса у Дому здравља су исказане залихе материјала за израду учинака бруто и исправке вриједности у износу од 25.760 КМ (ампулираних лијекова и потрошног медицинског и другог материјала). Дом здравља је за дио набавки лијекова и осталог медицинског материјала водио материјалну евиденцију у оквиру апотеке Дома здравља. Код набавке лијекова и осталог медицинског материјала по пријему фактуре од добављача за испоручене лијекове и остали медицински материјал исти је пренесен на употребу задуживањем позиције трошкова материјала за израду учинака, што није у складу са чланом 8. став (12) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. У току 2021. године извршена је набавка лијекова и осталог медицинског материјала у износу од 343.095 КМ, од чега вриједност набавки које је вршио Дом здравља износи 200.002 КМ, донација у износу од 118.345 КМ и набавке извршене од стране Фонда здравственог осигурања Републике Српске у износу од 24.748 КМ. Укупно задужење апотеке Дома здравља са залихама лијекова и осталог медицинског материјала у току 2021. године исказано је у износу од 168.976 КМ, док су залихе у износу од 174.119 КМ директно достављене медицинским службама које их користе. Неутрошене залихе лијекова и осталог медицинског материјала на дан 31.12.2021. године исказане су у износу од 62.944 КМ (залихе у апотеци 42.678 КМ и залихе осталих медицинских служби у најмањем износу од 20.226 КМ). Сходно наведеном залихе материјала за израду учинака у складишту су потцијењене, док су трошкови материјала за израду учинака прецијењени у најмањем износу од 62.944 КМ, што није у складу са чланом 8. став (12) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, као и са одредбама МРС 2 – Залихе. Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Дома здравља из 2021. године нису дефинисане рачуноводствене политика о признавању, одмјеравању и објелодањавању информација о залихама лијекова и осталог медицинског материјала, како је прописано одредбама МРС 2 – Залихе.

Дати аванси су исказани у износу од 269 КМ, односе се на дати аванс добављачима из Републике Српске за набавку робе.

Краткорочна потраживања су исказана у износу бруто и нето вриједности од 80.992 КМ, односе се на краткорочна потраживања од купаца у земљи и друга краткорочна потраживања.

Потраживања од купаца у земљи су исказана у износу од 25.443 КМ. Највећим дијелом у износу од 12.630 КМ односе се на потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу пружања здравствених услуга осигураним лицима и Интернационалног дијализа центра Бања Лука у износу од 4.989 КМ, по основу услуга превоза пацијената на дијализу.

Потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске су призната и исказана на основу Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2021. години по основу мјесечних фактура у висини од 1/12 уговореног износа. Фактурисана вриједност извршених услуга које Дом здравља пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите представља изведену вриједност која проистиче из одредби наведеног уговора и „усаглашавања“ која су резултат обрачуна са Фондом здравственог осигурања Републике Српске. Исказана потраживања нису резултат извршених услуга Дома здравља, обзиром да су сходно обрачуну сторнирани приходи и потраживања у износу од 184.728 КМ (услуге који су урадиле друге здравствене установе 47.601 КМ, рефундације за набављене ампулиране лијекове 167 КМ, ефекти обрачуна прекорачења издатих лијекова на рецепт 129.490 КМ и ефекти прекорачења издатих лијекова – гинекологија 7.470 КМ), а што може довести у питање квалитативне катракарактеристике финансијских извјештаја и упоредивост података.

Друга краткорочна потраживања су исказана у износу од 55.549 КМ, а највећим дијелом односе се на потраживања од ванбуџетских фондова по основу рефундација боловања и породилског одсуства (19.262 КМ) и на остала потраживања (33.943 КМ). Остала потраживања односе се на потраживања од општине Источно Ново Сарајево по основу Споразума о запошљавању волонтера из ранијих година у износу од 22.443 КМ и потраживања по основу Одлуке о додјели финансијских средстава за запослење једне медицинске сестре и једног администратора за унос података из текуће године у износу од 11.500 КМ.

У складу са Споразумом о измирењу дуга закљученим 01.11.2021. године са запосленим радником Дома здравља, на околности исплате трошкова поступка према судској пресуди, којом је запослени радник (тужилац) обавезан да надокнади трошкове парничног поступка Дому здравља (тужени) у износу од 2.091 КМ. Споразумом је дефинисано измирење дуга у 12 једнаких мјесечних рата у износу од 175 КМ, добровољним извршењем на плату радника. У току 2021. године по том основу путем обуставе од плате радника наплаћен је износ од 350 КМ. На дан 31.12.2021. године у пословним евиденцијама Дома здравља није евидентирано наведено потраживање у износу од 1.741 КМ, чиме су потраживања од запослених и остали приходи по другим основама потцијењени у износу 1.741 КМ, што није у складу са чланом 16. став (1. и 4.) и чланом 53. став (1. и 8.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Исправка вриједности потраживања – на дан 31.12.2021. године извршен је коначан отпис застарјелих потраживања која су била исправљена у ранијем периоду у укупном износу од 9.230 КМ, од чега су потраживања од купаца из Републике Српске отписана у износу од 8.730 КМ, док се у износу од 500 КМ односе на отпис застарјелих потраживања од купаца из Федерације БиХ. Коначан отпис потраживања од купаца у износу од 700 КМ извршен је у складу са Одлуком Управног одбора Дома здравља о отпису обавеза и потраживања од 12.05.2021. године, док за коначно отписана потраживања из ранијег периода у износу од 8.530 КМ која су индиректно отписана са 31.12.2017. године, ревизији није документована одлука о отпису. Из презентоване документације од стране стручних служби Дома

здравља евидентно је да је у ранијем периоду Управни одбор разматрао отпис потраживања са 31.12.2017. године, али да стручне службе Дома здравља нису сачиниле Одлуку о отпису истог.

Готовински еквиваленти и готовина су исказани у износу од 37.769 КМ. Односе се на новчана средства на рачуну код пословне банке (37.534 КМ) и новчана средства у благајни (235 КМ).

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **успостави материјална евиденција лијекова и осталог медицинског материјала, те да се трошкови истих евидентирају у складу са чланом 8. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године,**
- **потраживања од запослених и остали приходи по другим основама признају у складу са чланом 20. став (1. и 4.) и чланом 57. став (1. и 10.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године.**

6.2.1.3. Губитак изнад висине капитала

Губитак изнад висине капитала исказан је на дан 31.12.2021. године у износу од 2.167.436 КМ, од чега је губитак ранијих година изнад висине капитала исказан у износу 2.005.090 КМ, а губитак текуће године изнад висине капитала у износу од 162.346 КМ. По налазу ревизије, губитак изнад висине капитала у обрачунском периоду, због неисказивања краткорочних потраживања и потцијењених залиха материјала више је исказан у износу од 64.685 КМ (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.2.2. Пасива

Укупна пасива исказана је у износу од 2.595.322 КМ, а односи се на капитал, резервисања, одложене пореске обавезе и разграничене приходе и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Вриједност исказаног капитала је 0 КМ због оствареног губитка до висине капитала. Капитал се односи на основни капитал, резерве и исказани губитак до висине капитала.

Основни капитал је исказан у износу од 480.086 КМ, односи се на државни капитал који није усаглашен са износом капитала уписаним у судском регистру.

Резерве су исказане у износу од 14.940 КМ, односе се на законске резерве формиране у ранијем периоду.

Губитак до висине капитала је исказан у износу од 495.026 КМ, а односи се на губитак ранијих година у износу од 332.680 КМ и губитак текуће године у износу од 162.346 КМ.

Дом здравља је основан Одлуком Повјереништва општине Српско Ново Сарајево од 30.07.1996. године ради обављања здравствене дјелатности од посебног друштвеног интереса, спајањем Дома здравља Ново Сарајево и Дома здравља Илића. Основна средства, опрема и инвентар Дома здравља Српско Сарајево чине основна средства и инвентар Домова здравља који се спајају. Основни капитал Дома здравља у судском регистру исказан је у износу 2.000 КМ, од чега се на општину Источно Ново Сарајево односи 50% или 1.000 КМ, а на општину Источно Илића 50% или 1.000 КМ.

Ревизији није презентована књиговодствена исправа о формирању и промјенама на основном капиталу у ранијим обрачунским периодима, док у току 2021. године није било промјена на основном капиталу Дома здравља.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се исноси основног капитала уписаног у судском регистру и основног капитала исказаног у пословним евиденцијама Дома здравља међусобно ускладе.

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи су исказани у износу од 21.554 КМ, а односе се на разграничене приходе и примљене донације. У 2021. години вриједност дониране опреме повећана је у износу од 10.372 КМ, по основу дониране опреме у складу са Уговором о донацији од Крка д.д. Ново Место, Представништво БиХ Сарајево у износу од 559 КМ и преноса права власништва на медицинској опреми од стране Града Источно Сарајево у износу од 9.813 КМ.

6.2.3. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 2.573.768 КМ и односе се на дугорочне и краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе су исказане у износу од 1.346.747 КМ и односе се на обавезе по основу дугорочних кредита и остале дугорочне обавезе.

Дугорочне обавезе по кредитима у земљи исказане су у износу од 368.772 КМ, односе се на дугорочне обавезе по зајму примљеног од Фонда здравственог осигурања Републике Српске. Стање дугорочних обавеза по кредитима у земљи потврђено је Изводом отворених ставки на дан 31.12.2021. године.

Уговором о зајму који је закључен 31.12.2008. године са Фондом здравственог осигурања Републике Српске, Дом здравља се кредитно задужио за износ од 778.807 КМ. Средства зајма су обезбјеђена из намјенски одобрених средстава у складу са Одлуком Владе Републике Српске о давању зајма Фонду здравственог осигурања Републике Српске.

Анексом I Уговора о зајму од 26.03.2012. године утврђена је обавеза Дома здравља према Фонду здравственог осигурања у износу од 248.245 КМ, која чини његово сразмјерно учешће у износу укупног кредита по уговору о кредиту који је Фонд здравственог осигурања закључио са Владом Републике Српске, са роком отплате од десет година у који је урачунат грејс период од двије године. Начин измирења сразмјерног дијела главнице у износу од 248.245 КМ је дефинисан отплатним планом.

Анексом II Уговора о зајму од 14.06.2018. године утврђена је обавеза Дома здравља према Фонду здравственог осигурања у износу од 354.572 КМ, са роком отплате од десет година у који је урачунат грејс период од једну годину. Начин измирења сразмјерног дијела главнице у износу од 354.572 КМ је дефинисан отплатним планом.

Анексом III Уговора о зајму из 2020. године утврђена је обавеза Дома здравља према Фонду здравственог осигурања у износу од 141.159 КМ, са роком отплате од пет година у који није урачунат грејс период од три године.

Остале дугорочне обавезе исказане су у износу од 977.975 КМ, односе се на обавезе Дома здравља према Фонду здравственог осигурања Републике Српске и обавезе према Пореској управи Републике Српске.

Обавезе Дома здравља према Фонду здравственог осигурања Републике Српске исказане су у износу од 55.681 КМ. Споразумом о измирењу дуга закљученог 28.02.2020. године са Фондом здравственог осигурања Републике Српске, Дом здравља се обавезује да ће утврђену обавезу према Фонду здравственог осигурања Републике Српске дефинисану на дан 31.12.2009. године измити у износу од 357.949 КМ, а која се односи на извршене претплате из ранијих година. Дом здравља ће наведени износ враћати у 180 једнаких мјесечних рата у износу од 1.989 КМ почев од маја мјесеца 2010. године. Стање дугорочних обавеза по Споразуму о измирењу дуга потврђено је Изводом отворених ставки на дан 31.12.2021. године.

Рјешењем Министарства финансија Републике Српске од 17.06.2016. године о одгођеном плаћању пореског дуга, Дому здравља је одобрено одгађање плаћања пореског дуга по основу јавних прихода на период од 60 мјесечних рата уз грејс период од једне године у укупном износу од 641.145 КМ и обрачунатим каматама у износу од 275.592 КМ (од дана доспијећа пореског дуга до коначне отплате дуга тј. до 12.04.2022. године). Остале дугорочне обавезе по репрограму Министарства финансија Републике Српске су на дан 31.12.2021. године у укупном износу доспјеле за плаћање и исте више немају карактер дугорочних обавеза, чиме су дугорочне обавезе по репрограму Министарства финансија Републике Српске у износу од 641.145 КМ и камате по репрограму у износу од 275.592 КМ прецијењене, док су остале краткорочне финансијске обавезе потцијењене у износу од 916.867 КМ, што није у складу са чланом 29. став (14) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Наведене пореске обавезе по основу репрограма са 31.12.2021. године нису измирене. Дом здравља није измирио обавезе утврђене рјешењем Министарства финансија Републике Српске од 17.06.2016. године. Министарство је 02.08.2022. године укинуло рјешење о одгођеном плаћању пореског дуга. Рјешењем Пореске управе Републике Српске Подручни центар Источно Сарајево од 07.09.2022. године утврђена је застара права на наплату утврђених пореских обавеза у износу од 319.755 КМ.

Обавезе по основу камата за неблагоприятно плаћање по рјешењима о принудној наплати Пореске управе Републике Српске исказане су у износу од 5.557 КМ.

Краткорочне обавезе су исказане у износу од 1.227.021 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања, обавезе за зараде и накнаде зарада, друге обавезе, обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине и пасивна временска разграничења.

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у износу од 61.176 КМ, односе се на обавезе према Фонду Здравственог осигурања Републике Српске по основу дугорочног зајма који доспијева на наплату до годину дана (37.313 КМ) и по основу Споразума о измирењу дуга (23.863 КМ). Остале краткорочне финансијске обавезе су потцијењене у износу од 916.867 КМ (веза - Остале дугорочне обавезе).

Обавезе из пословања су исказане у износу од 559.608 КМ, а односе се на обавезе према добављачима за набавку роба и услуга у земљи и иностранству.

Обавезе према добављачима у земљи за набавку роба и услуга односе се на обавезе према добављачима из Републике Српске у износу од 527.614 КМ и Федерације БиХ у износу од 28.082 КМ, док обавезе за набавку роба и услуга према добављачима из иностранства износе 3.912 КМ.

Обавезе за зараде и накнаде зарада су исказане у износу од 440.866 КМ. Односе се на обавезе за нето зараде и накнаде зарада, порез и доприносе на зараде и накнаде зарада.

Обавезе за нето зараде и накнаде зарада исказане су у износу од 178.524 КМ, а највећим дијелом се односе на обавезе за плату након опорезивања за мјесец децембар (155.130 КМ) и обавезе за плате из ранијих година (23.367 КМ).

Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада исказане су у износу од 8.438 КМ, а односе се на обавезе за порез на доходак из бруто зарада и накнада зарада запослених за мјесец децембар 2021. године (6.757 КМ) и обавезе по основу пореза на плате из ранијих година (1.681 КМ).

Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада исказане су у износу од 253.904 КМ, а односе се на доприносе на зараде и накнаде зарада за мјесец октобар, новембар и децембар 2021. године (243.893 КМ) и обавезе по основу доприноса на плате из ранијег периода (10.011 КМ).

Друге обавезе су исказане у износу од 157.478 КМ, а односе се на обавезе по основу камата и расхода финансирања, према запосленима, према члановима управног одбора, према физичким лицима за накнаде по уговорима и остале обавезе (3.412 КМ)

Обавезе по основу камата и расхода финансирања су исказане у износу од 8.622 КМ. Односе се на обавезе за затезну камату (7.536 КМ) и судску таксу (1.000 КМ) по основу закљученог споразума о вансудском поравнању са предузећем „Топлане – ИНС“ а.д. Источно Ново Сарајево и затезних камата по основу рјешења Пореске управе Републике Српске о принудној наплати пореза (86 КМ).

Обавезе према запосленима су исказане у износу од 121.152 КМ, а односе се на обавезе за трошкове превоза на посао и са посла (28.899 КМ), обавезе за према запосленим по основу давања помоћи (56.393 КМ) и остале обавезе према запосленима (35.860 КМ).

Обавезе према члановима управног одбора су исказане у износу од 20.808 КМ, а односе се на обавезе за нето накнаде за чланове управног одбора из ранијих година (18.208 КМ) и обавезе за јануар и децембар 2021. године (2.600 КМ).

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима су исказане у износу од 3.485 КМ, а највећим дијелом се односе за обавезе по основу уговора о дјелу за мјесец децембар 2021. године (3.285 КМ).

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дацбине су исказане у износу од 7.348 КМ, а највећим дијелом се односе на обавезе по основу пореза и доприноса на исплате физичким лицима у износу од 6.199 КМ (уговори о дјелу и управни одбор).

Краткорочне обавезе на дан биланса исказане у износу од 1.227.021 КМ, до истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја измирене су у износу од 436.908 КМ.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијевају у наредној години на дан биланса преноси на краткорочне финансијске обавезе у складу са чланом 33. став (13) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године.

6.2.4. Ванбилансна евиденција

У Билансу стања на дан 31.12.2021. године нису исказане позиције ванбилансне активе и пасиве. Дом здравља у оквиру ванбилансне евиденције није исказао вриједност туђе имовине коју користи (објекти и опрема), као и вриједност хартија од вриједности ван промета – мјеница, које су дате као средство обезбјеђења по основу репрограмираних обавеза, тј. неизмирених доприноса из ранијег периода, што није у складу са чланом 62. и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се позиције ванбилансне активе и пасиве исказују у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који је у примјени од 01.01.2022. године .

6.3. Биланс новчаних токова

У Билансу токова готовине (Извјештај о токовима готовине) на дан 31.12.2021. године исказани су укупни приливи готовине у износу од 3.465.005 КМ и укупни одливи готовине у износу од 3.430.302 КМ, што је за резултат имало нето прилив готовине у износу од 34.703 КМ.

Приливи готовине из пословних активности исказани су у износу од 3.465.005 КМ и одливи готовине из пословних активности у износу од 3.347.895 КМ, што је за резултат имало нето прилив готовине из пословних активности у износу од 117.110 КМ. Дом здравља је исказао нето одлив готовине из активности инвестирања у износу од 12.140 КМ, као и нето одлив готовине из активности финансирања у износу од 70.267 КМ.

Готовина на почетку обрачунског периода исказана је у износу од 3.066 КМ, а готовина на крају обрачунског периода у износу од 37.769 КМ, што одговара готовини исказаној у билансу стања.

Биланс новчаних токова је сачињен у складу са одредбама параграфа 10. МРС 7 – Извјештај о токовима готовине и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за сталност пословања, што није у складу са захтјевима параграфа 25. и 26. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.

У Напоменама уз финансијске извјештаје у току 2021. године нису објелодањене информације о потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама (иако су према достављеним информацијама за потребе ревизије против Дома здравља у току 2021. године вођена два судска спора), што није у складу са параграфом 114. тачка (д) под (и) МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Дома здравља за 2021. годину сачињене су Напомене, које не пружају довољно неопходних општих информација о Дому здравља. У Напоменама нису објелодањене информације о основама за састављање финансијских извјештаја и информације о примени примјењеним рачуноводственим политикама. У Напоменама уз финансијске извјештаје није објелодањено довољно информација о ставкама приказаним у Билансу успјеха, Билансу стања, Извјештају о токовима готовине и Извјештају о промјенама на капиталу.

Дом здравља није у Напоменама уз финансијске извјештаје није објелоданио информације о потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама, што није у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја. Такође, у Напоменама није објелодањена информација о постигнутом Вансудском поравнању од 05.01.2022. године, некорективном догађају који је настао између краја извјештајног периода и датума када су финансијски извјештаји одобрени за објављивање, како је дефинисано одредбама МРС 10 – Догађаји послје извјештајног периода.

Због претходног, Напомене уз финансијске извјештаје нису сачињене у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, као и одредбама МРС 10 – Догађаји послје извјештајног периода.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације дефинисане захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, као и захтјевима других МРС.

Ревизијски тим

Раде Кукић, с.р.

Горан Ћетојевић, с.р.